

Streszczenie rozprawy doktorskiej mgr Marty Czech

„Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych jako instrument ich ochrony”

Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych jest instrumentem prawa prywatnego, wyraźnie powiązany z prawem publicznym, służącym ochronie szczególnego dobra, jakim są informacje dotyczące osób fizycznych, kwalifikowane jako dane osobowe. Ma ona już swoją historię w obrocie prawnym, jednakże dopiero z chwilą rozpoczęcia bezpośredniego stosowania przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (zwanego RODO), wyraźnie zaczęła nabierać doniosłości praktycznej. W dużej mierze stało się tak dzięki uszczegółowieniu jej regulacji oraz określeniu zasad ponoszenia odpowiedzialności na gruncie prawa prywatnego i publicznego. Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych kształtuje relacje między uczestnikami procesów przetwarzania danych osobowych (administratorem, podmiotem przetwarzającym i podmiotem podprzetwarzającym), mając jednocześnie wpływ na sferę praw osób, których dane dotyczą (podmiotów danych).

Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych jest ważnym i adekwatnym do współczesnych potrzeb instrumentem ochrony danych osobowych, który ma gwarantować ochronę interesów zarówno podmiotów, które uczestniczą w procesie przetwarzania danych, jak i osób, których dane dotyczą. Obecnie w praktyce prywatnoprawna ochrona danych osobowych ma znaczenie kluczowe, a na tym obszarze umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych jest istotnym instrumentem i gwarantem tej ochrony.

Umowa powierzenia nie ma charakteru samodzielnego – jest związana z innym stosunkiem prawnym (umowa zasadnicza), w ramach którego dochodzi do sytuacji, gdy administrator danych przekazuje zewnętrznemu podmiotowi przetwarzanie danych osobowych w jego imieniu i na jego polecenie, co reguluje umowa powierzenia. W pierwszej kolejności wyjaśnienia wymagają pojęcia informacji, danych osobowych, przetwarzania

danych i powierzenia przetwarzania danych osobowych. Przepisy prawa regulujące umowę powierzenia przetwarzania danych osobowych są skonstruowane tak, aby przetwarzanie danych uwzględniało ustanowione przez prawodawcę zasady przetwarzania danych osobowych, ale regulacje umowne pełnią rolę doprecyzowującą przepisy. Szczegółowych rozważań wymaga charakterystyka prawna umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych oraz jej elementów konstrukcyjnych. Ponadto na uwagę zasługuje zastosowanie przedmiotowej umowy oraz funkcje, jakie pełni ona w obrocie. Dopelnieniem rozważań jest kwestia odpowiedzialności ponoszonej przez uczestników procesów przetwarzania danych osobowych.

Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych zdecydowanie jest instrumentem ochrony danych osobowych, jednakże na pierwszy plan wysuwa się jej funkcja ochrony interesów stron umowy, a następnie ochrona praw osoby, której powierzone dane dotyczą. Założenia prawodawcy co do roli i znaczenia tego instrumentu prawnego należy ocenić pozytywnie, natomiast zapewnienie skuteczności i rzeczywistego spełniania funkcji umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych leży po stronie podmiotów stosujących tę umowę w praktyce.

Marta Gęcki